

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

Danmark har allerede fra tidligere Tid Traktater om ubegrænset obligatorisk Voldgift med en Række Stater, saasom med Nederlandene, Italien, Portugal og Brasilien. Derimod indeholder de gældende Traktater med de nordiske Lande visse Begrænsninger. Saaledes undtager Konventionen med Sverige af 17. Juli 1908, Art. 1, Tvistigheder, der berører Landenes Uafhængighed, Integritet eller vitale Interesser. Om den sidstnævnte Undtagelse virkelig foreligger, skal vel ifølge Art. 2, 2. Stk., i Tilfælde af Uenighed derom mellem Parterne, afgøres ved Voldgift. Men Spørgsmaalet, om Tvistigheden berører Landets Uafhængighed eller Integritet, er det udtrykkelig forbeholdt hver Stat selv at afgøre. Den samme Regel findes i Konventionen med Norge af 8. Oktober 1908, som dog ikke indeholder Undtagelsen om de vitale Interesser.

Efter at saavel Danmark som Finland, Norge og Sverige havde sluttet sig til den saakaldte fakultative Bestemmelse til Art. 36 i Statuten for den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje, var der derved skabt en Forpligtelse til at lade i hvert Fald retlige Tvistigheder blive afgjort af denne Domstol, uden at nogen af de ovennævnte Undtagelser kan paaberaabes i disse Tilfælde. Hvad angaar de andre, mere politiske Stridigheder, indeholder Forbundspagtens Art. 12 og 15 en Forpligtelse til at forelægge dem for Raadet, saafremt de kan føre til et Brud. Raadets Beretning om Stridens Bilæggelse har da en vis bindende Karakter, hvis den er enstemmig; men ellers ikke. Og hvis Striden ikke har den Beskaffenhed, at den kan føre til et Brud, foreskriver Forbundspagten overhovedet ingen Fremgangsmaade til dens Løsning.

Fra de nordiske Landes Side har man til Stadighed været af den Formening, at disse Regler ikke var tilstrækkelig omfattende, og har indenfor Forbundets Rammer gjort sig til Talsmand for en videre

Udvikling af dette Spørgsmaal. Et første Resultat af disse Bestræbelser var den Beslutning, som Forbundets Forsamling vedtog i 1922, og hvorved den anbefalede Staterne at indgaa Overenskomster om Oprettelse af staaende Forligsnævn mellem hinanden indbyrdes. Saadanne Overenskomster afsluttede de fire nordiske Lande derefter under 27. Juni 1924. De indeholder en Forpligtelse til at henvise til et staaende Nævn til Undersøgelse og Forligsbehandling alle Tvistigheder, af hvad Art de maatte være, saafremt der ikke allerede bestod en Forpligtelse til at lade dem afgøre ved den mellemfolkelige Domstol eller Voldgift.

Imidlertid var disse Nævns Betænkninger og Forligsforslag ikke bindende for Parterne, og det Forsøg, som ved den saakaldte Genèveprotokol af 1924 blev gjort paa at tilvejebringe en omfattende Løsning af Spørgsmaalet om tvungen Voldgift paa et bredt internationalt Grundlag, kunde ikke føres ud i Livet. Forbundsfor­samlingen i 1925 fandt derfor Anledning til udtrykkelig at henlede Forbundsmedlemmernes Opmærksomhed paa Afslutningen af Særoverenskomster om Stridigheders Afgørelse ved Voldgift eller Domstol, Bestræbelser som allerede forinden denne Beslutning havde taget et stærkt Opsving mellem forskellige Lande i den seneste Tid.

Som et Led i denne Bevægelse maa ogsaa de nu afsluttede Overenskomster mellem de fire nordiske Lande ses. De er en naturlig Konsekvens af det Standpunkt, som disse Lande stadig har gjort sig til Talsmænd for i disse Spørgsmaal. De gaar ud paa, at alle Tvistigheder uden nogen Undtagelse skal løses ad fredelig Vej. De fastholder dog den i nyere Tid almindeligvis fulgte Sondring mellem Tvistigheder af retlig Art og andre, mere politiske Tvistigheder. De førstnævnte, hvis Karakter bestemmes ved en Henvisning til Art. 36, 2. Stk. i Statuten for den faste Domstol